Dosarul nr. 2-267/2023

H O T Ă R Î R E
În numele legii

09 noiembrie 2023 **municipiul Hâncești**

Judecătoria Hînceşti, sediul Central, Republica Moldova
Instanţa de judecată, în componenţa:
Judecătorului - Grosu Victoria

examinând în procedură contencioasă scrisă pentru cererile cu valoare redusă, cauza civilă la acţiunea Î.M. ”INCASO” S.R.L. către Sandu Nadejda privind încasarea datoriei contractuale în sumă de 17 478 lei și compensarea cheltuielilor de judecată -

A CONSTATAT:

Argumentele participanților la proces:

1. La data de 23.02.2023, Î.M. ”INCASO” S.R.L. a sesizat Judecătoria Hîncești cu cererea de chemare în judecată înaintată împotriva Nadejdei Sandu, acțiunea civilă având drept obiect solicitarea de:

- Încasare din contul pîrîtului în beneficiul reclamantului a datoriei în sumă de 17 478,00 lei și compensarea cheltuielilor de judecată, compuse din cheltuielile de asistență juridică în valoare de 700 lei și taxa de stat în sumă de 524,34 lei.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, a invocat reclamantul că OCN ”Inkasso Finance” SRL și Sandu Nadejda au încheiat un contract de credit, în temeiul căruia OCN ”Inkasso Finance” SRL a oferit un împrumut bănesc, iar Sandu Nadejda s-a obligat să restituie împrumutul și să achite costurile aferente, în termenul și condițiile acceptate.

Pentru nerespectarea graficului de rambursare a împrumutului, împrumutatul s-a angajat să plătească pe lîngă valoarea împrumutului principal, dobînda și o penalitate contractuală care se raportează duratei de întîrziere.

În pofida faptului că OCN ”Inkasso Finance” SRL și-a onorat obligația asumată, transferând la contul împrumutatului suma împrumutului acordat, pînă la data înaintării acțiunii, împrumutatul nu și-a onorat obligațiile asumate prin contract. Despre neexecutarea admisă, împrumutătorul a notificat în repetate rânduri împrumutatul, însă fără careva rezultate.

Ulterior, datoria pîrîtului a fost cesionată Companiei de Colectare a datoriilor ÎM ”Incaso” SRL.

La data înaintării cererii de chemare în judecată, datoria Nadejdei Sandu față de ÎM ”Incaso” SRL constituia 17 478,00 lei, fiind calculată conform contractului menționat în felul următor: suma principală a contractului – 8 739,00 lei și penalitatea contractuală de întrziere de 0,5 % din suma datoriei restante – de 8 739,00 lei.

Și-a întemeiat de drept reclamantul pretențiile în baza prevederilor art. 823 alin. (1), art. 826 alin. (1), art. 391, art. 864, art. 858, art. 901, art. 953, art. 947 - 948, art. 1242, art. 1247, art. 1248, art. 1 108, art. 1112, art. 1115, art. 1765 Cod civil al RM.

3. Corespunzător procedurii de examinare a cererilor cu valoare redusă, în ordinea stabilită de art. 276^3 Cod de procedură civilă și art. 108 CPC, pîrîtul a fost notificat public, printr-un aviz publicitar realizat prin intermediul ziarului ”Dreptul” despre cauza civilă intentată și modul de ridicare a cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, fiindu-i acordat un termen de 30 zile din momentul publicării avizului pentru depunerea referinței și a probelor pe care-și întemeiază obiecțiile din referință.

În pofida dispozițiilor date prin încheierea de pregătire a cauzei pentru examinare în procedură scrisă, pîrîtul nu a depus referința în termenul acordat, nu a invocat careva obiecții la acțiunea reclamantului și nu a prezentat careva probe pe care să-și întemeieze obiecțiile la acțiune.

Aprecierea instanței de judecată:

4. Examinînd materialele cauzei și analizînd legislația materială și procedurală relevantă, instanța de judecată apreciază acțiunea reclamantului întemeiată parțial și pasibilă de respins în parte, reieșind din următoarele considerente:

5. Conform art. 118 – 119 Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar în calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicaţiile părţilor şi ale altor persoane interesate în soluţionarea cauzei, din depoziţiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experţilor.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă: ”Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege”.

Potrivit art. 239 Cod de procedură civilă: ”Hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată”.

6. Acordînd deplină eficiență prevederilor legale expuse, cercetând probele prezentate de reclamant, instanța de judecată a stabilit că la data de *****, OCN ”Inkasso Finance” SRL în calitate de „creditor” a încheiat cu Sandu Nadejda în calitate de ”debitor” contractul de credit nr.*****, prin care creditorul s-a obligat să pună la dispoziția debitorului suma de 9 739,00 lei destinați pentru achitarea integrală a datoriei Nadejdei Sandu față de Incaso SRL, iar debitorul s-a obligat să o restituie în rate, pînă la data de 02.05.2022 și să plătească cu titlu de cost, dobînda aferentă contractului în valoare de 42 % anual (f.d. 9).

După cum rezultă din ordinul de plată nr. ***** (anexat la f.d.19), OCN ”Inkasso Finance” SRL a transferat la contul IM ”Incaso” SRL suma de 9 739 lei (destinația plății fiind: acordarea împrumutului conform contractului de împrumut nr.***** din ***** –

Nadejdei Sandu), astfel se constată că creditorul și-a onorat obligația de a pune la dispoziția debitorului suma creditului bănesc contractat.

Analizînd în continuare probele prezentate, instanța de judecată constată că pentru confirmarea calității sale de cesionar al creanței față de Sandu Nadejda, reclamantul a anexat la cererea de chemare în judecată, Contractul de cesiune nr. ***** încheiat între OCN ”Inkasso Finance” SRL în calitate de ”cedent” și ÎM ”INCASO” SRL în calitate de ”cesionar” al cărui obiect rezidă în ”cedarea de către cedent în favoarea cesionarului a dreptului de creanță împotriva împrumutatilor cedentului”, dar și Actul de predare - primire a creanței nr. 211021133137, semnat în temeiul contractului de cesiune a creanțelor din data de 04.07.2022, ale cărui părți sunt OCN ”Inkasso Finance” SRL în calitate de ”cedent” și Î.M. ”Incaso” SRL în calitate de ”cesionar”, din care rezultă că, în conformitate cu contractul de cesiune, Cesionarul va prelua toate drepturile și obligațiile cedentului pe care acesta le are față de Sandu Nadejda, care reies din contractul de împrumut nr.***** din *****, creanța în sumă de 17 478,00,00 lei (f.d.23-26).

7. În drept, cu titlu de cadru legal relevant speței instanța apreciază prevederile art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă care punctează că: ”Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime”.

Conform prevederilor art. 774 alin. (1) Cod civil: ”În virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face”, iar conform prevederilor art.776 Cod civil: ”Obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii”.

Potrivit art. 992 alin. (1) Cod civil: ”Contractul este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice”, iar potrivit art. 993 alin.(2) Cod civil: ”Părţile contractante pot încheia în mod liber, în limitele normelor imperative de drept, contracte şi pot stabili conținutul lor”.

În mod suplimentar, norma juridică de la art. 823 alin. (1) - (3) Cod civil statuează că: ”O creanţă transmisibilă şi sesizabilă poate fi cesionată de titular (cedent) unui terţ (cesionar) în baza unui contract. Din momentul încheierii unui astfel de contract, cedentul este substituit de cesionar în drepturile ce decurg din creanţă, dacă din contractul de cesiune nu rezultă un moment ulterior. Cesiunea creanţei nu poate aduce atingere drepturilor debitorului şi nici nu poate face obligaţia acestuia mai oneroasă. Cedentul este obligat să remită cesionarului actele aferente creanţei şi să-i pună la dispoziție informația necesară realizării ei”.

Conform prevederilor art. 827 alin. (1), (2) Cod civil: ”Drepturile de creanţă se transmit cesionarului aşa cum există în momentul transmiterii. O dată cu cesiunea creanţei, asupra cesionarului trec garanţiile şi alte drepturi accesorii”.

Potrivit art. 1248 alin. (1), (2) Cod civil: ”În cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, dispozițiile art. 942 se aplică în modul corespunzător dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate şi împrumutatul nu le restituie în modul stabilit, împrumutătorul

poate cere restituirea imediată a întregului împrumut şi a dobînzii aferente în condiţiile stabilite la art. 864 alin.(2) şi (4)”.

În cele din urmă, norma art. 1763 alin. (1), (3) și (4) Cod civil stabilește că: ”Prin contractul de credit, o bancă sau o organizaţie de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziţia unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiția rambursării ei, a plăţii dobînzii şi a altor plăţi aferente, sau îşi asumă orice alt angajament de a achiziţiona o creanţă sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanţii. Faţă de contractul de credit bancar se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esenţa contractului de credit bancar nu reiese contrariul. Dispozițiile prezentei secțiuni se aplică împrumuturilor acordate de către bănci sau organizații de creditare nebancară, precum și alte organizații care acordă credite în baza legii”.

8. Raportând dispozițiile normelor citate mai sus la circumstanțele cauzei, instanța conchide că pîrîtul Sandu Nadejda și-a asumat anumite obligații față de OCN ”Inkasso Finance” SRL în virtutea raportului juridic obligațional stabilit prin contractul de credit nebancar nr.***** din *****.

Întrucât Sandu Nadejda nu și-a onorat față de OCN ”Inkasso Finance” SRL obligația de restituire a corpului creditului nebancar în valoarea sumei de 8 739,00 lei (așa după cum rezultă din cererea de chemare în judecată și certificatul de datorie), OCN ”Inkasso Finance” SRL este în drept să ceară încasarea silită a sumei în cauză, care nu a fost restituită la data scadenței executării obligației.

Dat fiind faptul că OCN ”Inkasso Finance” SRL a cesionat către Î.M. ”Incaso” S.R.L. creanța pe care o are în raport cu debitorul Sandu Nadejda și care rezultă din contractul de credit nebancar nr.***** din *****, instanța de judecată conchide că reclamantul Î.M. ”Incaso” S.R.L. este îndreptățit să ceară de la Sandu Nadejda încasarea datoriei la credit în valoare de 8 739,00 lei.

9. Analizînd cerința reclamantului de încasare de la pîrît a penalității contractuale, instanța de judecată constată că reieșind din pct. 4.1 al Condițiilor contractului de credit nr.***** din *****, părțile au convenit că: ”*Dacă clientul nu achită integral, în termenul stabilit de graficul de rambursare a creditului, rata datorată, creditorul va calcula, iar clientul va achita penalitatea/dobînda de întîrziere în mărime de 0,5 % pe zi calendaristică din suma creditului restant, calculată pînă la ziua achitării integrale a creditului*”.

10. Relevante acestei solicitări, instanța apreciază prevederile art. 3 alin. (1) Cod civil din care rezultă că: ”*Are calitatea de consumator orice persoană fizică care, în cadrul unui raport juridic civil, acţionează predominant în scopuri ce nu ţin de activitatea de întreprinzător sau profesională. Persoana fizică nu are calitatea de consumator dacă cealaltă parte a raportului juridic civil nu are calitatea de profesionist*”.

În conformitate cu art. 328 alin. (1) și (2) Cod civil al RM: ”*Nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, atît pe cale de acțiune, cît și pe cale de excepție, de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată este obligată să o*

constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanților la proces. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părțile actului lovit de nulitate sau succesorii acestora", pe cînd potrivit art. 329 Cod civil: "*În contractele cu consumatorii sînt nule clauzele abuzive, precum și clauzele prin care se derogă de la dispozițiile legale de la care este interzis a se deroga în detrimentul consumatorului (nulitatea de protecție). Nulitatea de protecție operează doar în măsura în care avantajează consumatorul*".

Potrivit art. 947 alin. (1) și (3) Cod civil al RM: "*Clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere*".

În conformitate cu art. 1069 alin. (1), (4) – (6) Cod civil: "*Clauza propusă de una dintre părți nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influențeze conținutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu. În contractul dintre un profesionist şi un consumator se prezumă că: a) clauzele au fost propuse de către profesionist; b) clauzele nu au fost negociate individual; c) clauzele elaborate de către un intermediar sau un alt terț au fost propuse de către profesionist. Faptul că anumite aspecte ale unei clauze sau o anumită clauză au fost negociate individual nu exclude aplicarea dispozițiilor prezentului capitol pentru restul contractului. Clauză standard se consideră clauza care a fost elaborată anticipat pentru o multitudine de contracte implicînd diferite părți şi care nu a fost negociată individual*".

Potrivit art.1072 alin. (1) și (2) Cod civil: "*Într-un contract dintre un profesionist şi un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist și dezavantajează considerabil, contrar bunei-credințe, consumatorul*".

Articolele 1077-1079 cuprind lista clauzelor considerate abuzive în contractul dintre un profesionist și un consumator fără necesitatea evaluării lor conform alin. (1) din prezentul articol și art. 1075, astfel încît potrivit art. 1077 alin. (1) pct. 6) Cod civil al RM: "*Sînt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual și au ca obiect sau efect solicitarea de la consumatorul care nu și-a executat obligația fără justificare a unei penalități disproporționate în raport cu prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligațiilor contractuale*".

Potrivit art. 1076 alin. (1) – (3) Cod civil: "*Clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută. Această nulitate de protecție operează doar în măsura în care anularea clauzei avantajează partea care nu a propus clauza abuzivă. În cazul în care partea care nu a propus clauza abuzivă este un consumator, instanța de judecată este obligată să invoce nulitatea din oficiu*".

11. La caz, cu toate că norma juridică de la art. 947 Cod civil a RM, acordă creditorului dreptul de a evalua anticipat prejudiciul cauzat prin întîrzierea executării

obligației sau neexecutarea ei - printr-o clauză penală, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani pentru fiecare zi de întîrziere, instanța de judecată constată că la evaluarea prin contractul în litigiu a clauzei penale de 0,5 % din suma creditului restant pentru fiecare zi de întîrziere, creditorul profesionist, SRL ”Inkaso Finance” nu a ținut cont de rigorile legale în materie de protecție a consumatorului.

Or, contractul în litigiu la caz reprezintă un contract standard, încheiat de către un profesionist cu un consumator, ale cărui clauze nu au fost negociate de către părți, astfel încît pîrîtul Sandu Nadejda nu a putut să influențeze nici conținutul clauzei penale.

Analizând conținutul acestei clauze în ansamblul întregului contract și din perspectiva obligațiilor pe care le stabilește în sarcina debitorului consumator, instanța de judecată ajunge la concluzia că prin clauza în discuție, se solicită de la consumatorul care nu și-a executat obligația fără justificare, o penalitate disproporționată în raport cu prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligațiilor contractuale, astfel încît prin efectul art. 1077 alin. (1) pct. 6) Cod civil al RM, clauza enunțată este apreciată de către instanța de judecată drept una abuzivă, fără necesitatea evaluării acesteia conform alin. (1) al art. 1072 și art. 1075 Cod civil al RM.

Concluzia enunțată supra se impune, întrucît penalitatea de 0,5 % pentru fiecare zi de întârziere calculată de la suma creditului restant, contravine practicilor comerciale stabilite în raporturi similare, fiind una disproporționată în raport cu prejudiciul cauzat prin însăși neexecutarea obligației, în condițiile în care, prin plasarea sumei de 9 739,00 lei în circuitul civil, sub formă de credit nebancar, creditorul ar fi obținut o dobîndă aferentă nu mai mare de 50 % anual și totodată dezavantajează în mod considerabil, contrar bunei credințe consumatorul.

Mai mult decît atît, caracterul disproporționat al clauzei penale stabilite prin contract – în raport cu prejudiciul cauzat, rezultă și din costul creditului acordat debitorului Sandu Nadejda (constituit din dobînda aferentă), or, după cum rezultă din contractul de credit, dobînda contractuală este una de 42 % anual.

12. Ca efect, prevalîndu-se de prevederile art. 329 și art. 1076 Cod civil al RM, instanța constată din oficiu nulitatea absolută a clauzei penale stabilită la pct. 4.1 al Condițiilor contractului de credit nr.***** din *****, încheiat între cedent și pîrît, în partea care stabilește ”*achitarea penalității/dobînzii de întîrziere în mărime de 0,5 % pe zi calendaristică din suma creditului restant, calculată pînă la ziua achitării integrale a creditului*”, apreciind-o drept una abuzivă și prin urmare v-a respinge solicitarea reclamantului de încasare de la debitorul pîrît a sumei de 8 739,00 lei în temeiul clauzei respective – ca fiind neîntemeiată.

13. Subsecvent, instanța v-a admite pretențiile reclamantului privind compensarea cheltuielilor de judecată suportate prevalîndu-se de art. 94 alin. (1) CPC conform căruia: ”Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantulu”, coroborate cu prevederile art. 82 CPC care stauează că: ”Cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei” și art. 96 Cod de procedură civilă, care prevede că, instanţa

judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică acordată de avocaţi, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat

14. Stabilind că valoarea acțiunii admise în prezenta cauză o constituie suma de 8 739,00,00 lei, pîrîtul v-a fi obligat să compenseze reclamantului taxa de stat în sumă de 270,00 lei, calculată proportional pretențiilor admise din acțiune.

Cît privește solicitarea de compensare a cheltuielilor de asistență juridică în valoare de 700 lei, instanța constată că reclamantul a făcut dovada suportării lor (f.d.5). Cu toate acestea, luînd în considerare complexitatea cauzei, dificultatea problemelor juridice ridicate în speță, aportul avocatului, timpul și munca depusă de avocat, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate precum și relevanța acestora, instanța va admite în parte pretenția reclamantului ÎM ”Incaso” privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică, considerînd necesar și rezonabil de a dispune compensarea cheltuielilor de asistență juridică doar în mărime de 500,00 lei.

În mod suplimentar, instanța constată ca fiind întemeiată și solicitarea de compensare a cheltuielilor de înștiințare publică a pîrîtului suportate în mărime de 50 lei (f.d.38-39).

15. Reieșind din cele expuse, în temeiul prevederilor art. 774 – 776, art. 823, art. 864, art. 901, art. 947, art. 949, art. 992 – 993, art. 1069, art. 1072, art. 1076, art. 1077 alin. (1) pct. 6), art. 1247, art. 1763, art. 1765, art. art. 1769 – 1770 Cod civil al RM și în conformitate cu prevederile art. art. 276^2-276^4, art. 94, art. 239-241 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată –

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată.

Se încasează din contul Nadejdei Sandu (IDNP *****), domiciliată în satul ***** în beneficiul Î.M. ”INCASO” S.R.L., cu sediul în mun. Chişinău, Calea Ieşilor 10 (IDNO *****) suma de ***8 739 (opt mii șapte sute treizeci și nouă) lei*** cu titlu de împrumut datorat OCN ”Incasso Finance” S.R.L. conform contractului de credit nr.***** din ***** și cesionat Î.M. ”INCASO” S.R.L conform contractului de cesiune nr.*****; suma de ***270 (două sute șaptezeci) lei*** cu titlu de taxă de stat achitată la înaintarea acțiunii, compensată proporțional pretențiilor admise din acțiune; suma de ***500 (cinci sute) lei*** cu titlu de cheltuieli de asistență juridică apreciate ca reale necesare și rezonabile și suma de ***50 (cincizeci) lei*** cu titlu de cheltuieli de înștiințare publică a pîrîtului.

În partea rămasă – acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Hotărîrea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel mun. Chişinău în termen de 30 zile de la data comunicării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Hîncești, sediul Central.

Judecător /semnat/ Grosu Victoria